

ทักษะของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

THE ADMINISTRATORS' SKILLS AND ACADEMIC AFFAIRS ADMINISTRATION OF SCHOOL
UNDER SAMUTSONGKRAM PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

อุษา แซ่เตียว¹

นุชนรา รัตนศิริประภา²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) ทักษะของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม 2) การบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม กลุ่มตัวอย่างคือ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จำนวน 63 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 3 คน ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการหรือรักษาราชการแทน 2) รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้างานวิชาการ และ 3) ครู รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 189 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารตามแนวความคิดของฮอยล์ อิงลิช และสเตฟฟี (Hoyle, English and Steffy) และการบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ สถิติที่ใช้วิเคราะห์คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ทักษะของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ การจัดการเรียนรู้ ค่านิยมและจริยธรรมของการเป็นผู้นำ การสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน การประเมินผลงานและการบริหารบุคลากร การวางแผนและการพัฒนาหลักสูตร การบริหารจัดการองค์กร การบริหารจัดการบุคลากร การกำหนดนโยบายและการปกครอง ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ การวิจัยทางการศึกษา การประเมินผลและการวางแผน

2. การบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณารายด้านพบดังนี้ (1) อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน คือ การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา และการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา (2) อยู่ในระดับมาก 15 ด้าน โดยเรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย คือ การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การนิเทศการศึกษา การแนะแนว การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและ องค์กรอื่น การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การวางแผนงานด้านวิชาการ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

3. ทักษะของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Abstract

The research purposes were to determine 1) the administrators' skills of school under Samutsongkram Primary Educational Service Area Office 2) the academic affairs administration of school under Samutsongkram Primary Educational Service Area Office and 3) the relationship between administrators' skills and academic affairs administration of school under Samutsongkram Primary Educational Service Area Office. The research samples were 63 schools under Samutsongkram Primary Educational at Service Area Office. The 3 respondents from each school were; 1) a school director/ a school director's acting 2) an academic affairs director's assistant/ an academic affairs chief and 3) a teacher, 189 respondents in total. The research instrument was a questionnaire concerning administrators' skills based on the concept of Hoyle, English and Steffy and academic affairs administration based on the concept of Ministry of Education. The statistical used to analyze the data were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and Pearson's product-moment correlation coefficient.

The research findings were as follows:

1. The administrators' skills of school under Samutsongkram Primary Educational Service Area Office as a whole and individual were at the high level. Ranking by arithmetic mean from the highest to the lowest were Instructional management, values and ethics of leadership, communication and community relations, staff evaluation and personnel management, curriculum planning and development, organizational management, staff development, policy and governance, visionary leadership, educational research, evaluation, and planning.

2. The academic affairs administration of school under Samutsongkram Primary Educational Service Area Office as a whole was at high level. When considered individual aspects, found that (1) 2 aspects were at the highest level with were; arrangement rules and practice of the school academic affair administration and selection textbooks. (2) there were 15 aspects at high level, ranking by arithmetic mean from the highest to the lowest were: promotion and supporting in school academic affairs for personnel and stakeholder in educational administration, educational supervision, guidance, collaboration in academic development with schools and educational organization, school instructional management, development of internal quality assurance system and educational standards, measurement, evaluation, and transfer of learning achievement, development and usage of technology in education, academic affairs planning, school curriculum development, enhancing community for academic excellence, development of the learning process, supporting to increase learning resource, doing research to develop school learning quality, and development, performance or giving opinions to improve the local curriculum.

3. The relationship between administrators' skills and academic affairs administration of school under Samutsongkram Primary Educational Service Area Office were high relation at .01 level of significance.

บทนำ

ในสภาวะการณปัจจุบันทั่วโลกกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม การเมือง เศรษฐกิจและเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ส่งผลต่อวิถีชีวิตของคนทั้งในด้านการงานและการดำเนินชีวิต การศึกษาซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาประเทศได้รับการคาดหวังให้ทำหน้าที่เป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อช่วยในการเพิ่มความเท่าเทียมในสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558:1) จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความ

รู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546: 5) เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายพัฒนาให้ผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่

จำเป็นต่อการศึกษา ต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551:4) เพื่อให้คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ได้นั้น การบริหารจัดการด้านการศึกษาจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดที่จะขับเคลื่อนองค์การทางการศึกษาให้เกิดการพัฒนา

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 มาตรา 35 กำหนดให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมีสถานะเป็นนิติบุคคล เพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งคล่องตัว และสามารถบริหารจัดการศึกษาได้อย่างอิสระ โดยมีการแบ่งงานออกเป็น 4 ฝ่าย คือการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ การบริหารงานทั่วไป การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษา มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ มาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัดเมื่อการบริหารงานวิชาการประสบผลสำเร็จ การบริหารงานวิชาการจึงนับว่ามีบทบาทสูงสุดต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556:41)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา จนถึงมัธยมศึกษาตอนต้น มีเป้าประสงค์ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ซึ่งจากรายงานผลการทดสอบระดับชาติ (o-net) พบว่าคะแนนเฉลี่ยของผลการสอบตั้งแต่ปีการศึกษา 2556-2558 มีแนวโน้มคะแนนลดลงและในรายวิชาส่วนใหญ่มีคะแนนต่ำกว่าร้อยละ 50 แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนยังมีปัญหาและรอการแก้ไข นอกจากนี้รายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม ของคณะกรรมการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พบว่าโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จำนวน 73 โรง มีโรงเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินในรอบแรกจำนวน 5 โรง คิดเป็นร้อยละ 6.85 เมื่อพิจารณาผลการประเมินโดยภาพรวมแล้วพบว่า สถานศึกษาที่มีตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่าดีมาก คิดเป็นร้อยละ 37.00 และสถานศึกษาส่วนใหญ่มีผลตัวบ่งชี้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน อยู่ในระดับพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 69.86 (สำนักงานเขตพื้นที่การ

ศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม, 2558)

จากปัญหาที่พบจึงเป็นเหตุที่ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาทักษะของผู้บริหารกับการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม เพื่อนำผลการศึกษามาพัฒนากระบวนการบริหารและจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบทักษะของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม
2. เพื่อทราบการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาทักษะของผู้บริหารตามแนวคิดของและฮอยล์ อิงลิช และ สเตฟฟี (Hoyle, English and Steffy) (Hoyle, John R., English, Fenwick W., and Steffy, Betty E. 1998: 8-9) และศึกษาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนตามแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ 2556: 41)

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จำนวน 72 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้ขนาดตัวอย่างโรงเรียน จำนวน 63 โรงเรียน การสุ่มใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท (Stratified Random Sampling) ตามประเภทของอำเภอ โดยกำหนดให้มีผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 3 คน โดยแบ่งเป็น ผู้อำนวยการหรือรักษาราชการแทนรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้างานวิชาการ และครู

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งปัจจุบัน ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน

2. ตัวแปรต้น เป็นตัวแปรทักษะของผู้บริหารตามแนวความคิดของฮอยล์ อิงลิช และ สเตฟฟี (Hoyle English and Steffy) ประกอบด้วย 10 ด้านคือ 1) ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ 2) การกำหนดนโยบายและการปกครอง 3) การสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน 4) การบริหารจัดการองค์กร 5) การวางแผนและการพัฒนาหลักสูตร 6) การจัดการเรียนรู้ 7) การประเมินผลงานและการบริหารบุคลากร 8) การบริหารจัดการบุคลากร 9) การวิจัยทางการศึกษา การประเมินผลและการวางแผน 10) ค่านิยมและจริยธรรมของการเป็นผู้นำ

3. ตัวแปรตาม เป็นตัวแปรการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 17 ด้านคือ 1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 2) การวางแผนงานด้านวิชาการ 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 9) การนิเทศการศึกษา 10) การแนะแนว 11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 16) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา 17) การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือการวิจัยคือ แบบสอบถามความคิดเห็น (questionnaire) จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) เพื่อสอบถามข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือตามแนวคิดของแนวคิดของฮอยล์ อิงลิช และ สเตฟฟี (Hoyle, English and Steffy)

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือตามแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ

แบบสอบถามความคิดเห็นตอนที่ 2 และ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นชนิดจัดลำดับคุณภาพ (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert) จัดลำดับคุณภาพ 5 ระดับ

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ขั้นที่ 1 ศึกษาวรรณกรรมและแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามภายใต้การแนะนำและคำปรึกษาของอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและการปรับปรุงพัฒนา

ขั้นที่ 2 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไข ส่วนภาษา ตลอดจนเนื้อหาให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และนิยามตัวแปร โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item-Objective congruence) โดยความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมืออยู่ระหว่าง 0.6 - 1.0

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 10 โรง คือโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามจำนวน 9 โรง และโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 1 จำนวน 1 โรง โรงเรียนละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 30 ฉบับ

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาคำนวณและวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (reliability) โดยพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) (Lee J. Cronbach 1984: 160-161) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.984

ขั้นที่ 5 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามจำนวน 63 โรง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม เพื่อออกหนังสือแจ้งขอความร่วมมือจากผู้บริหาร และครูผู้สอนของโรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามความคิดเห็น

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยให้แต่ละโรงเรียนส่งแบบสอบถามคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์และในบางแห่งผู้วิจัยจะเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามสถิติที่ใช้คือค่าความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)

2. การวิเคราะห์ทักษะของผู้บริหารโรงเรียนและการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สถิติที่ใช้คือค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทักษะของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สถิติที่ใช้คือ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment coefficient correlation)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ทักษะของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่ามัธยฐานเลขคณิต (arithmetic mean:) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: SD) จากกลุ่มตัวอย่าง 63 โรงเรียน ปรากฏรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1 ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับทักษะของผู้บริหารโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้าน (n=63)

ด้าน	ทักษะของผู้บริหารโรงเรียน (X_{tot})	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1	ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ (X_1)	4.22	0.51	มาก
2	การกำหนดนโยบายและการปกครอง (X_2)	4.24	0.55	มาก
3	การสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน (X_3)	4.36	0.46	มาก
4	การบริหารจัดการองค์กร (X_4)	4.27	0.52	มาก
5	การวางแผนและการพัฒนาหลักสูตร (X_5)	4.30	0.53	มาก
6	การจัดการเรียนรู้ (X_6)	4.38	0.51	มาก
7	การประเมินผลงานและการบริหารบุคลากร (X_7)	4.32	0.55	มาก
8	การบริหารจัดการบุคลากร (X_8)	4.25	0.58	มาก
9	การวิจัยทางการศึกษา การประเมินผลและการวางแผน (X_9)	4.19	0.71	มาก
10	ค่านิยมและจริยธรรมของการเป็นผู้นำ (X_{10})	4.37	0.57	มาก
โดยภาพรวม (X_{tot})		4.28	0.46	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าทักษะของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.28$, SD =0.46) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทักษะของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อยคือ การจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.38$, SD =0.51) ค่านิยมและจริยธรรมของการเป็นผู้นำ ($\bar{X}=4.37$, SD =0.57) การสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน ($\bar{X}=4.36$, SD =0.46) การประเมินผลงานและการบริหารบุคลากร ($\bar{X}= 4.32$, SD =

0.55) การวางแผนและการพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X}=4.30$, SD = 0.53) การบริหารจัดการองค์กร ($\bar{X}=4.27$, SD =0.52) การบริหารจัดการบุคลากร ($\bar{X}= 4.25$, SD =0.58) การกำหนดนโยบายและการปกครอง ($\bar{X}=4.24$, SD =0.55) ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ($\bar{X}= 4.22$, SD =0.51) การวิจัยทางการศึกษา การประเมินผลและการวางแผน ($\bar{X}=4.19$, SD =0.71) และเมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่าอยู่ระหว่าง 0.46 - 0.71 หมายความว่าข้อมูลมีการกระจายปานกลางแสดงว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามสอดคล้องกัน

2. ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการใน (arithmetic mean:) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: SD) จากกลุ่มตัวอย่าง 63 โรง ปรากฏรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน โดยภาพรวม

(n=63)

ด้าน	การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน (Y_{tot})	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1	การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น(Y_1)	4.35	0.52	มาก
2	การวางแผนงานด้านวิชาการ(Y_2)	4.42	0.51	มาก
3	การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา(Y_3)	4.45	0.51	มาก
4	การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา(Y_4)	4.42	0.52	มาก
5	การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (Y_5)	4.40	0.52	มาก
6	การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน(Y_6)	4.45	0.52	มาก
7	การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา(Y_7)	4.36	0.60	มาก
8	การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้(Y_8)	4.39	0.47	มาก
9	การนิเทศการศึกษา(Y_9)	4.49	0.57	มาก
10	การแนะแนว(Y_{10})	4.48	0.56	มาก
11	การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา(Y_{11})	4.45	0.51	มาก
12	การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ(Y_{12})	4.42	0.56	มาก
13	การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น (Y_{13})	4.47	0.56	มาก
14	การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา (Y_{14})	4.49	0.55	มาก
15	การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา (Y_{15})	4.52	0.53	มากที่สุด
16	การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา (Y_{16})	4.51	0.52	มากที่สุด
17	การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (Y_{17})	4.45	0.54	มาก
รวม (Y_{tot})		4.44	0.44	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่าการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.44$, $SD=0.44$) เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า การบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม อยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากมัชฌิมเลขคณิตมากไปหาน้อยดังนี้ การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ($\bar{X}=4.52$, $SD=0.53$) การคัดเลือก

หนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา ($\bar{X}=4.51$, $SD=0.52$) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ($\bar{X}=4.49$, $SD=0.55$) การนิเทศการศึกษา ($\bar{X}=4.49$, $SD=0.57$) การแนะแนว ($\bar{X}=4.48$, $SD=0.56$) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ($\bar{X}=4.47$, $SD=0.56$) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ($\bar{X}=4.45$, $SD=0.51$) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

และมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X}=4.45$, $SD=0.51$) การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X}=4.45$, $SD=0.52$) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X}=4.45$, $SD=0.54$) การวางแผนงานด้านวิชาการ ($\bar{X}=4.42$, $SD=0.51$) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{X}=4.42$, $SD=0.52$) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ($\bar{X}=4.42$, $SD=0.56$) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.40$, $SD=0.52$) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X}=4.39$, $SD=0.47$) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ($\bar{X}=4.36$, $SD=0.60$) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับ

การให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ($\bar{X}=4.35$, $SD=0.52$) และเมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า ข้อมูลอยู่ระหว่าง 0.44 – 0.60 หมายความว่าข้อมูลมีการกระจายข้อมูลปานกลาง แสดงว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามสอดคล้องกัน

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามผู้วิจัยวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment coefficient correlation) ปรากฏรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

(n=63)

ตัวแปร	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_5	Y_6	Y_7	Y_8	Y_9	Y_{10}	Y_{11}	Y_{12}	Y_{13}	Y_{14}	Y_{15}	Y_{16}	Y_{17}	Y_{18}
X_1	0.533*	0.582*	0.542*	0.620*	0.609*	0.562*	0.477*	0.594*	0.643*	0.555*	0.488*	0.489*	0.382*	0.477*	0.503*	0.515*	0.527*	0.644*
X_2	0.457*	0.520*	0.483*	0.590*	0.615*	0.584*	0.476*	0.602*	0.659*	0.625*	0.601*	0.563*	0.459*	0.526*	0.563*	0.561*	0.540*	0.668*
X_3	0.447**	0.636**	0.447*	0.620*	0.609*	0.562*	0.477*	0.594*	0.643*	0.555*	0.488*	0.489*	0.382*	0.477*	0.503*	0.515*	0.527*	0.644*
X_4	0.524*	0.605*	0.568*	0.542*	0.586*	0.571*	0.547*	0.628*	0.638*	0.640*	0.556*	0.543*	0.385*	0.515*	0.507*	0.541*	0.543*	0.669*
X_5	0.512*	0.663*	0.544*	0.489*	0.542*	0.568*	0.522*	0.618*	0.638*	0.621*	0.499*	0.465*	0.405*	0.463*	0.512*	0.510*	0.482*	0.641*
X_6	0.504*	0.637*	0.552*	0.502*	0.581*	0.563*	0.431*	0.561*	0.554*	0.556*	0.482*	0.474*	0.355*	0.444*	0.485*	0.487*	0.488*	0.612*
X_7	0.585*	0.603*	0.563*	0.579*	0.612*	0.543*	0.654*	0.662*	0.774*	0.690*	0.627*	0.611*	0.536*	0.654*	0.680*	0.701*	0.614*	0.789*
X_8	0.606*	0.690*	0.576*	0.670*	0.693*	0.654*	0.680*	0.662*	0.774*	0.690*	0.627*	0.611*	0.536*	0.654*	0.680*	0.701*	0.614*	0.789*
X_9	0.601*	0.613*	0.520*	0.602*	0.657*	0.638*	0.716*	0.609*	0.730*	0.659*	0.607*	0.626*	0.521*	0.648*	0.678*	0.701*	0.639*	0.765*
X_{10}	0.613*	0.749*	0.668*	0.733*	0.698*	0.689*	0.678*	0.642*	0.712*	0.679*	0.631*	0.616*	0.511*	0.652*	0.607*	0.649*	0.551*	0.785*
X_{11}	0.630*	0.726*	0.639*	0.675*	0.716*	0.687*	0.645*	0.707*	0.778*	0.727*	0.643*	0.631*	0.506*	0.636*	0.665*	0.681*	0.638*	0.803*

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่าทักษะของผู้บริหารโรงเรียน (X_{tot}) กับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน (Y_{tot}) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กัน และเป็นความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง ($r_{xy}=0.803**$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

เมื่อพิจารณาทักษะของผู้บริหารโรงเรียนรายด้าน (X_1-X_{10}) กับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนโดยรวม (Y_{tot}) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม พบว่า การบริหารจัดการบุคลากร (X_8) ($r_{xy}=0.789**$) การวิจัยทางการศึกษา การประเมินผลและการวางแผน (X_9) ($r_{xy}=0.765**$) และค่านิยมและจริยธรรมของการเป็นผู้นำ (X_{10}) ($r_{xy}=0.785**$) มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน (Y_{tot}) ส่วนผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ (X_1) ($r_{xy}=0.644**$) การกำหนดนโยบายและการปกครอง (X_2) ($r_{xy}=0.668**$) การสื่อสารและความสัมพันธ์

ระหว่างชุมชน (X_3) ($r=0.624**$) การบริหารจัดการองค์กร (X_4) ($r_{xy}=0.669**$) การวางแผนและการพัฒนาหลักสูตร (X_5) ($r_{xy}=0.641**$) การจัดการเรียนรู้ (X_6) ($r_{xy}=0.612**$) การประเมินผลงานและการบริหารบุคลากร (X_7) ($r_{xy}=0.672**$) มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน (Y_{tot}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างคู่ พบว่าทักษะของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม พบว่าเมื่อเรียงลำดับความสัมพันธ์จากมากที่สุด 5 ลำดับแรก ได้แก่ การบริหารจัดการบุคลากร (X_8) มีความสัมพันธ์กับการนิเทศการศึกษา (Y_9) ($r_{xy}=0.774**$) ค่านิยมและจริยธรรมของการเป็นผู้นำ (X_{10}) มีความสัมพันธ์กับการวางแผนงานด้านวิชาการ (Y_2) ($r_{xy}=0.749**$) ค่านิยมและจริยธรรมของการเป็นผู้นำ (X_{10}) มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาหลักสูตรของ

สถานศึกษา (Y_4) ($r_{xy} = 0.733^{**}$) การวิจัยทางการศึกษา การประเมินผลและการวางแผน (X_9) มีความสัมพันธ์กับการนิเทศการศึกษา (Y_9) ($r_{xy} = 0.730^{**}$) และการวิจัยทางการศึกษา การประเมินผลและการวางแผน (X_9) มีความสัมพันธ์กับการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา (Y_7) ($r_{xy} = 0.716^{**}$) ซึ่งแต่ละคู่มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง และเมื่อเรียงลำดับความสัมพันธ์จากน้อยที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ (X_6) ($r_{xy} = 0.355^{**}$) การสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน (X_3) ($r_{xy} = 0.359^{**}$) ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ (X_1) ($r_{xy} = 0.382^{**}$) การบริหารจัดการองค์กร (X_4) ($r_{xy} = 0.385^{**}$) และการวางแผนและการพัฒนาหลักสูตร (X_5) กับการประเมินผลงานและการบริหารบุคลากร (X_7) ($r_{xy} = 0.405^{**}$) มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำกับการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น (Y_{13}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

การอภิปรายผล

1 จากผลการวิจัยที่พบว่าทักษะของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า ทักษะของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องมาจากเหตุผล 5 ประการคือ ประการที่ 1 เนื่องจากผู้ที่เข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนนั้นต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขไม่น้อยกว่า 4 ปีจึงจะผ่านเกณฑ์การรับสมัครเข้าสอบแข่งขันผู้บริหาร และเมื่อผ่านการสอบแข่งขันแล้วจะต้องผ่านการอบรมหลักสูตรผู้บริหารก่อนจะเข้าปฏิบัติราชการในโรงเรียน อีกทั้งผู้บริหารในปัจจุบันจะมีการพัฒนาตัวเองอยู่เสมอทั้งศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น นอกจากนี้ผู้บริหารยังทำผลงานเพื่อเพิ่มวิทยฐานะให้สูงขึ้น ศึกษาผลงานทั้งในและนอกประเทศ มีการฝึกอบรม พัฒนาความรู้และเทคนิคการบริหารต่างๆ จึงทำให้ผู้บริหารมีทักษะทางด้านการบริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิวัฒน์ บุญยง (2558: 79) พบว่าทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐะปะนีย์ สระทองพรม (2556: บทคัดย่อ) พบว่าทักษะการบริหารของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ประการที่ 2 จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม มีทักษะด้านคำนิยมและจริยธรรมของการเป็นผู้นำอยู่ในระดับมาก เนื่องจากก่อนที่ผู้บริหารจะเข้ารับตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องผ่านการอบรมคุณธรรมสำหรับผู้บริหาร และเมื่อปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนผู้บริหารก็ต้องปฏิบัติตนให้อยู่ในมาตรฐานวิชาชีพ โดยเคร่งครัดจึงทำให้เป็นผู้บริหารที่มีคำนิยมและจริยธรรมสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาณัฐพล คอนตะโก (2551: บทคัดย่อ) พบว่าคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก และเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับงานวิจัยของ คุณดาว จิตโส (2553: บทคัดย่อ) พบว่าการใช้หลักธรรมาภิบาลของของผู้บริหารกับการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ประการที่ 3 จากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารมีทักษะการสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารเชิญชวนให้ชุมชน กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า ให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน โดยมีช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย เช่น การจัดทำวารสารโรงเรียน เว็บไซต์ ประชาสัมพันธ์ โซเชียลมีเดียต่างๆ เพื่อแจ้งให้ชุมชน ผู้ปกครอง ได้รับทราบการทำกิจกรรมต่างๆ และผลการดำเนินงานของโรงเรียน รวมทั้งผู้ปกครองและชุมชนยังสามารถเสนอแนะข้อมูลเพิ่มเติมกับทางโรงเรียนได้อีกด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ หทัยทิพย์ สีขันชกสมิต (2554: บทคัดย่อ) พบว่าการติดต่อสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของอีโรซกัน (Erozkan) (2013: 742) ที่ศึกษาเรื่อง ผลของทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลและทักษะการแก้ปัญหาทางสังคมด้วยความสามารถของตน พบว่า ทักษะการสื่อสารมีบทบาทสำคัญมากในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

ประการที่ 4 ผู้บริหารมีทักษะการประเมินผลงาน และการบริหารบุคลากรอยู่ในระดับมาก เนื่องจากพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 มาตรา 35 กำหนดให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมีสถานะเป็นนิติบุคคล และกำหนดขอบข่ายงานการบริหารงานบุคคลอย่างชัดเจน ซึ่งผู้บริหารต้องดำเนินการตามอย่างเคร่งครัด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ คุณดาว จิตโส (2553: บทคัดย่อ) พบว่า

การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ประการที่ 5 ผู้บริหารเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์อยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารจะต้องกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียนที่ได้มาจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกโรงเรียนทั้งในปัจจุบันและอนาคตเพื่อให้โรงเรียนมีแนวทางในการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นางนิกัญชลาลิ้นเหลือ(2554: บทคัดย่อ) พบว่าระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารการศึกษาขึ้นพื้นฐาน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า การบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเหตุผล 5 ประการคือ ประการที่ 1 จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ซึ่งให้มีการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาของไทยมีเอกภาพเชิงนโยบายและมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 มาตรา 35 กำหนดให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมีสถานะเป็นนิติบุคคลก็เพื่อที่จะให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง คล่องตัว และสามารถบริหารจัดการศึกษาได้อย่างอิสระ ประกอบกับงานบริหารวิชาการเป็นงานหนักในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม มีนโยบายในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาทุกแห่งให้สูงขึ้น จึงทำให้ผู้บริหารต้องเร่งพัฒนาการบริหารงานวิชาการอย่างจริงจัง จึงทำให้การบริหารงานวิชาการโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สราวุธ ถิตย์พงษ์ (2555: บทคัดย่อ) พบว่าสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ประการที่ 2 จากผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานวิชาการโรงเรียนด้านการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับมาก เนื่องจากศึกษานิเทศก์เข้ามาให้คำแนะนำโรงเรียนในสังกัดในด้านการนิเทศและติดตามผลอยู่เสมอ จึงทำให้

โรงเรียนมีระบบการนิเทศการศึกษาที่มีคุณภาพ มีกระบวนการที่ต่อเนื่อง ผู้บริหารโรงเรียนสร้างความตระหนักให้แก่ครูและผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายในว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันเพื่อพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิศพัฒน์ รุ่งเรือง(2553: บทคัดย่อ) พบว่าทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาภายในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ประการที่ 3 จากผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานด้านวิชาการโรงเรียนด้านการแนะแนวอยู่ในระดับมาก เนื่องจากโรงเรียนมีการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาที่มีการแนะแนวเป็นองค์ประกอบสำคัญ โดยให้ทุกคนในโรงเรียนตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในกระบวนการแนะแนวและการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณภัฏ รุ่งโรจน์(2553: บทคัดย่อ) พบว่าระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน และประการที่ 4 ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาอยู่ในระดับมาก เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ระบุให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามจะนิเทศ ติดตาม เป็นประจำทุกปี และผู้บริหารโรงเรียนก็จะจัดทำรายงานประจำปีส่งต้นสังกัด จึงทำให้มีการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ราชกุมารี คูเบย์ พบว่าการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ เสริมฐาณี ทรวดทรง พบว่าการบริหารระบบคุณภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. ทักษะของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และความสัมพันธ์กันทางบวก สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ทักษะของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

ทั้งนี้เนื่องจากเหตุผล 3 ประการคือ ประการที่ 1 เนื่องจากงานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม มีนโยบายในการส่งเสริมให้โรงเรียนในสังกัด จัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงทำให้ผู้บริหารต้องให้ความสนใจในการพัฒนาตนเองให้มีทักษะการบริหารและเร่งสนับสนุนงานบริหารวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิสมัย ลิ้มสีพิมพ์ (2552: บทคัดย่อ) พบว่าทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ประการที่ 2 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในแต่ละด้านพบว่าทักษะของผู้บริหารสัมพันธ์กับการนิเทศการศึกษามากที่สุด เนื่องจากการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วยการบริหารและวิธีการต่างๆที่มีการจัดการอย่างเป็นระบบเพื่อให้ครูมีประสิทธิภาพในการสอนและส่งผลต่อคุณภาพนักเรียน หากผู้บริหารมีการนิเทศการศึกษาอย่างต่อเนื่องจะสามารถแก้ไขปัญหาความขัดแย้งต่างๆในองค์กร และพัฒนาความสามารถของครูผู้สอนได้ตรงความต้องการของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณรัตน์ คุนาเอก (2554: บทคัดย่อ) พบว่าทักษะการบริหารของผู้บริหารส่งผลต่อการนิเทศในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ประการที่ 3 ผลการวิจัยพบว่าทักษะของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา เนื่องจากผู้บริหารที่มีทักษะของผู้บริหารจะมีการวางระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ได้มาตรฐานการศึกษา มีการวางแผนการพัฒนาโรงเรียนให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดมาตรฐานการประกันและมีให้ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพโรงเรียนด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ราชกุมารี ดูเบย์(2554: บทคัดย่อ) พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรจัดให้มีการเผยแพร่ผลงานวิจัยของผู้บริหารและครู เช่น ทางเว็บไซต์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือจัดทำวารสารเผยแพร่งานวิจัย ให้ทุนสนับสนุนการวิจัย เพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้บริหารและครูมีความสนใจในการวิจัยมากยิ่งขึ้น

2. ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการสร้างขวัญและกำลังใจให้ครูและบุคลากรเช่น การให้รางวัล การกล่าวชมเชย ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีความก้าวหน้าในการศึกษาต่อหรือวิทยฐานะเพิ่มขึ้น

3. ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองและชุมชนอยู่เสมอ เช่น จัดให้มีการประชุมผู้ปกครองเชิญชวนผู้ปกครองและชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญต่างๆกับทางโรงเรียน

4. ผู้บริหารโรงเรียนควรพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยจัดให้มีคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรจากครู ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา เพื่อจะได้จัดทำหลักสูตรท้องถิ่นได้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

5. ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ โดยส่งเสริมให้ชุมชนมีการจัดการศึกษา อบรม จัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับครู คัดเลือกปราชญ์ชาวบ้านในท้องถิ่นให้มาเป็นวิทยากรในเรื่องภูมิปัญญาชาวบ้าน จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชุมชน

6. ผู้บริหารโรงเรียนควรมีนโยบายให้ครูได้ทำการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และให้มีการเผยแพร่งานวิจัยให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนได้ศึกษาด้วย

7. ผู้บริหารโรงเรียนควรกำหนดนโยบายที่ส่งเสริมเรื่องการอ่านออก เขียนได้ ภายในโรงเรียน จัดให้มีการสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่บกพร่องในด้านการอ่าน การเขียน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

2. ควรทำการศึกษาวิจัยทัศนคติของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

3. ควรศึกษาวิจัยการบริหารจัดการบุคลากรส่งผลต่อการนิเทศการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

เอกสารอ้างอิง

กุลฑริ พิภูมิกม. “การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2.” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2551.

กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2556.

----- . **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2551.

ฐะปะนีย์ สระทองพรม. “ทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1.” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556.

ณภัช รุ่งโรจน์. “การบริหารงานวิชาการกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553.

จุฑาภา จิตใจ. “การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5.” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553.

นิกัญชล ดันเหลือ. “โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2554.

พีรพัฒน์ รุ่งเรือง. “ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่น 1.” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553.

พระมหาฉัฐพล ดอนตะโก. “คุณธรรมของผู้บริหารกับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

กาญจนบุรี เขต 1.” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2551.

พิสมัย สิมสีพิมพ์. “ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, 2552.

ราชกุมารี ดูเบย์. “สมรรถนะของผู้บริหารกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1.” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554.

วิวัฒน์ บุญยง. “ทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม.” วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร 5, 2 (มกราคม – มิถุนายน 2558): 79.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม. “สรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม.” 1 กรกฎาคม 2558.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **แนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะสาขาวิชาชีพ.** กรุงเทพฯ: ม.ป.ท., 2558.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2546.

หทัยทิพย์ สีฉันทกสมิต, “การติดต่อสื่อสารของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554

อุราภรณ์ คุณาเอก, “ทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1.” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554

Cronbach Lee J. **Essentials of Psychological Testing**. 4th ed.
New York: Harper and Row Publisher, 1984.

Erozkan, Atilgan. "The Effect of Communication Skills and
Interpersonal Problem Solving on Social Self-Efficacy."
Educationan Sciences Theory & Practice 13, 2
(Spring 2013): 742.

Hinkle, Dennis E. **Applied Statistics for the Behavior Sciences**
. 4nd ed. New York: Houghton Mifflin, 1998.

Hoyle, John R., English, Fenwick W., and Steffy, Betty E.
Skills for Successful 21st Century School Leaders
: Standards for Peak Performers. Virginia: American
Association of School Administrators, 1998.

